

สมเสมอ ดวงดาว 2551: การประกอบอาชีพของเกษตรกรในโครงการจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกร
ที่เคยทำไร่เลื่อนลอยในอำเภอเชียงเงิน จังหวัดหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)
สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับ
บัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์โสภณ ทองปาน, Ph.D. 87 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน
การประกอบอาชีพ และรายได้ของครัวเรือน และความตระหนักถึงผลของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ต่อการทำกินของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพในโครงการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรที่เคยทำไร่เลื่อนลอย
ในอำเภอเชียงเงิน จังหวัดหลวงพระบาง ส.ป.ป. ลาว

ตัวอย่างในการศึกษา คือ เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินจำนวน 50 ครัวเรือน จากทั้งสิ้น
100 ครัวเรือน ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินในบ้านเอนสะหวัน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มอย่าง
ง่ายโดยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วย ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรได้รับการจัดสรรที่ดินครอบครัวละ 3 เฮกตาร์ และได้มีการใช้ประโยชน์
ที่ดินในการทำการผลิต เช่น พื้นที่ทำไร่ เฉลี่ยครอบครัวละ 1.54 เฮกตาร์ พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น เฉลี่ยครอบครัวละ
0.80 เฮกตาร์ ที่ดินที่เหลือใช้เป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ว่างเปล่า ชนิดพืชที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูกในปัจจุบัน
(ปี พ.ศ. 2549) ได้แก่ ลูกเดือย ข้าวไร่ งาม ถั่วแขก และข้าวโพดพันธุ์พื้นเมือง โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ย 0.66,
0.63, 0.47, 0.25 และ 0.20 เฮกตาร์ต่อครอบครัว ตามลำดับ และผลผลิตที่ได้จากลูกเดือย ข้าวไร่ งาม ถั่วแขก
และข้าวโพดพันธุ์พื้นเมืองเฉลี่ย 1,058, 814, 652, 634 และ 484 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ ตามลำดับ และยังพบอีกว่า
เกษตรกรมีการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น เป็ด/ไก่ สุกร วัว และควาย โดยเฉลี่ยมีจำนวน 14.48, 3.05, 7.71 และ
8.83 ตัวต่อครอบครัว ตามลำดับ รายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกรได้จากการปลูกพืช ในปีพ.ศ. 2549 เกษตรกร
มีรายได้มากกว่ารายจ่าย โดยมีเงินเหลือเก็บออมโดยเฉลี่ย 1,536,000 กีบต่อครอบครัว ลักษณะการปลูกพืช
ของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นลักษณะการปลูกพืชร่วม คิดเป็นร้อยละ 84.00 และส่วนใหญ่จะพักพื้นที่เพาะปลูก
เป็นเวลา 3 ปี ในการทำการผลิตเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร และ
เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความตระหนักถึงผลของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
ต่อการทำกินโดยเฉพาะการใช้ที่ดินและในเมื่อมีความตระหนักเช่นนี้ ก็จะทำให้มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่นี้
ได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต